Kairuku

Kairuku – rodzaj wymarłych pingwinów liczący dwa gatunki żyjące w późnym oligocenie (26–27 mln lat temu[1]). Opisany w 2012 roku na podstawie skamieniałości z formacji Kokoamu Greensand (wschodnia Wyspa Południowa, Nowa Zelandia).

Kairuku
Ksepka, Fordyce, Ando & Jones, 2012
Okres istnienia: 26–27 mln lat temu
Pre Є Є O S D C P T J K Pg N Q
Komputerowa wizualizacja Kairuku
Systematyka
Domena: eukarionty
Królestwo: zwierzęta
Typ: strunowce
Podtyp: kręgowce
Gromada: ptaki
Podgromada: Neornithes
Infragromada: ptaki neognatyczne
Rząd: pingwiny
Rodzaj: ***Kairuku***

Spis treści

Systematyka

Morfologia i anatomia

W kulturze

Przypisy

Systematyka

Do rodzaju należą dwa gatunki: *K. waitaki* i *K. grebneffi*. Nazwa rodzajowa pochodzi od dwóch maoryskich słów: *kai* (jedzenie) i *ruku* (nurkować). Gatunkiem typowym jest *K. waitaki*. Jego holotyp stanowią fragmenty czaszki, dźwigacz i 5 innych kręgów szyjnych, 4 kręgi piersiowe, sześć żeber, dwa wyrostki haczykowate, niemal kompletne synsakrum, 5 wolnych kręgów ogonowych, dwie prawie kompletne kości krucze oraz inne kości kończyn górnych i dolnych. Zostały pozyskane w latach 1977 i 1982 u wybrzeża Waihao River, w południowym Canterbury. Holotyp *K. grebneffi* pochodzi z okolic strumienia Waipati, niewielkiego dopływu Maerewhenua River, w dystrykcie North Otago[2]. Do przedstawiciela rodzaju *Kairuku* o niepewnej przynależności gatunkowej należą kości kończyny tylnej odkryte w osadach formacji Glen Massey na południowym zachodzie Auckland; ich odkrycie dowodzi występowania przedstawicieli rodzaju *Kairuku* również na Wyspie Północnej[3].

Morfologia i anatomia

Proporcje ciała u *Kairuku* są nieco odmienne, niż u współczesnych pingwinów. Tylne kończyny były krótsze i mocniejsze, a tułów i skrzydła – dłuższe. Kość udowa była proporcjonalnie dłuższa, a tarsometatarsus – krótszy. *Kairuku* cechowały ponadto: wydłużony, wąski mostek, krótka, rozszerzana ku dołowi kość krucza, wydłużone wąskie skrzydło[2].

Szacunkowo najlepiej skompletowany okaz *K. grebneffi*, oznaczony numerem OU 22065, za życia, stojąc, osiągał 1,28 m wysokości; płynąc przed siebie z wyciągniętym dziobem, mógł więc mierzyć blisko 1,5 m. Jest to wartość mniejsza, niż szacowana dla dotychczas znanych kopalnych pingwinów, nawet z wyraźnie

mniejszymi kośćmi względem przedstawicieli *Kairuku*, co wskazuje na błędne szacunki. W literaturze popularnej wysokość stojącego pingwina cesarskiego (*Aptenodytes forsteri*) podawana jest bardzo różnorodnie, zwykle między 1 a 1,5 m; jest to jednak wartość wyższa, niż zmierzona u stojących osobników – przykładowo Forster (1961) przebadał 86 żywych pingwinów cesarskich, a maksymalna wysokość wyniosła wówczas 1,06 m. Prawdopodobnie podane wartości dotyczą nie wysokości ptaka, lecz jego długości ciała. Kwestia największego żyjącego kiedykolwiek pingwina pozostaje otwarta; *Pachydyptes ponderosus* jest uznawany za największego (autorzy nie wzmiankują, przez których autorów), jednakże znany jest jedynie z kości kruczej, ramiennej i śródręcza. Wspomniane kości są bardzo zbliżone długością do odpowiadającym im kości *Kairuku*, jednak odróżnia je solidniejsza budowa. Bazując jedynie na kości kruczej, można stwierdzić, że *P. ponderosus* osiągał 115% rozmiarów *Kairuku*, jednakże szacunki oparte na dwóch pozostałych kościach wskazują na to, że *Kairuku* były ptakami większymi od *P. ponderosus*. Zważywszy na wydłużony tułów i skrzydła *Kairuku* prawdopodobnie był to ptak wyższy od *P. ponderosus*, natomiast lżejszy[2]. Według szacunków Craiga Jonesa, współautora pierwszego opisu, mógł osiągać masę ciała rzędu 60 kg lub więcej; dla porównania: pingwiny cesarskie uzyskują masę do 40 kg[1].

W kulturze

Kairuku występuje w grze Ark: Survival Evolved[4].

Przypisy

1. R. Ewan Fordyce: Kairuku - a new "giant" Late Oligocene Penguin from New Zealand (http://www.otago.ac.nz/geology/research/paleontology/otago067613.html). University of Otago. Department of Geology. [dostęp 1 sierpnia 2016].
2. Daniel T. Ksepka, R. Ewan Fordyce, Tatsuro Ando & Craig M. Jones. *New fossil penguins (Aves, Sphenisciformes) from the Oligocene of New Zealand reveal the skeletal plan of stem penguins*. „Journal of Vertebrate Paleontology". 32 (2), s. 235-254, 2012.
3. Daniel B. Thomas i Daniel T. Ksepka. *The Glen Murray fossil penguin from the North Island of New Zealand extends the geographic range of* Kairuku. „Journal of the Royal Society of New Zealand". 46 (3–4), s. 200–213, 2016. DOI: 10.1080/03036758.2016.1211541 (https://doi.org/10.1080/03036758.2016.1211541).
4. Kairuku (http://ark.gamepedia.com/Kairuku). Gamepedia: Ark Survival Evolved Wiki, 30 lipca 2016. [dostęp 1 sierpnia 2016].

Źródło: „https://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Kairuku&oldid=60462815"

Tę stronę ostatnio edytowano 22 lip 2020, 15:43. Tekst udostępniany na licencji Creative Commons: uznanie autorstwa, na tych samych warunkach (http:https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.pl), z możliwością obowiązywania dodatkowych ograniczeń. Zobacz szczegółowe informacje o warunkach korzystania (http:https://foundation.wikimedia.org/wiki/Warunki_korzystania).